

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»**

Кафедра світової літератури та російського мовознавства

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни Освітні технології (Методика викладання зарубіжної літератури. Методика викладання іноземних мов)
(назва дисципліни)

для освітнього рівня бакалавр

напряму / спеціальності 014 Середня освіта. Мова і література (російська, англійська)

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 31.08. 2020

Перезатверджено: протокол № 1 від 31.08.2021

Завідувач кафедри

 (В.І.Дмитренко)

Старобільськ – 2020 рік

1. **Назва дисципліни.**
«Освітні технології (Методика викладання зарубіжної літератури. Методика викладання іноземних мов)»
2. **Код дисципліни.**
[ФІМ] [СО_рос_англ_мова_бак_20] [2_1_7] «Освітні технології (Методика викладання зарубіжної літератури. Методика викладання іноземних мов)»
3. **Тип дисципліни.**
Обов'язкова
4. **Рік (роки) навчання.**
2,3-й
5. **Семестр / семестри.**
4, 5, 6
6. **Кількість кредитів ECTS.**
9 (дфн) 9 (зфн)
7. **Відомості про викладача (викладачів).**
Недайнова Тамара Борисівна – кандидат педагогічних наук, доцент, e-mail: tamara1650079@gmail.com
Шехавцова Світлана Олександрівна – доктор педагогічних наук, професор e-mail: shekhavtsova1@gmail.com
Кіріченко Ольга Миколаївна – старший викладач кафедри світової літератури та російського мовознавства e-mail: olgashvchenko84@gmail.com

Мета вивчення дисципліни (в термінах результату навчання й компетенції).

Мета навчальної дисципліни – забезпечити підготовку конкурентоздатних фахівців на основі вивчення сучасних теоретико-методологічних та методичних напрямків, підходів викладання зарубіжної літератури та іноземних мов, а також новітніх методів, прийомів, засобів навчання зарубіжній літературі та іноземних мов; узагальнення практичного досвіду провідних вітчизняних та зарубіжних методистів; формування практичних навичок та умінь у студентів здійснювати навчання зарубіжної літератури та іноземної мови учнів в навчально-виховних закладах на базі сформованої у майбутніх вчителів іншомовної, соціокультурної та лінгвокультурної компетентності, а також знань основ теорії методики, педагогіки та психології, уміння поєднувати теоретичні знання з практичною діяльністю навчання зарубіжної літератури та іноземної мови та учнів середніх класів.

Завдання: · навчитися складати плани-конспекти окремих уроків та серії уроків за темою; визначати конкретні цілі, завдання та етапи кожного уроку; обирати ефективні прийоми досягнення поставлених цілей на кожному етапі уроку; використовувати реальні та проектувати навчальні мовленнєві ситуації, а також відповідний їм мовленнєвий матеріал для сприймання і засвоєння мовних явищ, що вивчаються, та їх творчого застосування в мовленнєвій діяльності; реалізовувати загальноосвітній, розвиваючий та виховний потенціал художньої літератури й мовленнєвого матеріалу уроку.

Мета та завдання курсу сприяють досягненню програмних результатів і забезпечують реалізацію низки компетентностей, як-от:

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Орієнтується в основних чинних законодавчих освітніх документах, типових освітніх програмах різних рівнів з російської, англійської мови, зарубіжної літератури, знає вимоги до результатів навчання за державними стандартами освіти та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності; сформовані

уявлення про спеціальність і кваліфікацію вчителя; знає професійні права й обов'язки.

ПРН 2. Знає психолого-педагогічні засади організації освітнього процесу; методи науково-педагогічного дослідження, провідні концепції виховання і навчання, методики психолого-педагогічної діагностики для підвищення ефективності освітнього процесу, сучасні освітні тренди.

ПРН 5. Знає основи цифрових пристроїв, онлайн-сервіси мережі Інтернет; знає правила критичного оцінювання інформації та критерії медіа грамотності; професійні онлайн спільноти та електронні (цифрові) ресурси для безперервного професійного розвитку впродовж життя; мережевий етикет у професійній діяльності; правила безпеки в цифровому середовищі, наслідки впливу цифрової інформації на людину.

ПРН 6. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади організації мовно-літературного освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в контексті модернізації сучасної школи та входження в загальноєвропейський освітній простір (зокрема форми, методи та засоби планування, прогнозування результатів і коригування навчально-виховної роботи, особливості педагогічних технологій і методик особистісно-зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання та розвитку учнів, використання сучасного інформаційно-комунікаційного забезпечення, критерії оцінювання результатів навчання учнів).

ПРН 8. Знає вікові й індивідуальні особливості учнів (вік, здібності, інтереси, потреби, мотивація, можливості, досвід тощо), їх вплив на засвоєння навчального матеріалу та успішну соціалізацію як суб'єктів мовно-літературного освітнього процесу.

ПРН 9. Знає сучасні методи науково-дослідницької, проблемно-пошукової роботи за спеціальністю, вимоги законодавства щодо академічної доброчесності та використання об'єктів авторського права.

ПРН 10. Знає способи, засоби й форми професійно-фахового й індивідуально-особистісного розвитку вчителя-словесника.

ПРУ 1. Уміє застосовувати набуті знання в освітньому процесі, професійному спілкуванні; сприяє опануванню учнями іноземної мови, літератури для вирішення комунікативних завдань у практичних ситуаціях, розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в галузі мовно-літературної освіти.

ПРУ 2. Уміє організувати освітній процес як співпрацю в команді з урахуванням вимог державного стандарту освіти, типових освітніх програм, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб; урахуваючи вікові та індивідуальні особливості учнів, зокрема й осіб з особливими освітніми потребами; застосовувати технології, методи, прийоми, форми, засоби навчання російської, англійської мови і зарубіжної літератури, міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей, навчальних предметів (інтегрованих курсів), сприяти формуванню індивідуальної освітньої траєкторії учнів, оперувати методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з іноземної мови та зарубіжної літератури; здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.

ПРУ 3. Володіє методиками білінгвального й інтегрованого навчання мови, дидактикою багатомовності та методикою паралельного вивчення споріднених мов, методикою роботи в гетерогенному (змішаному) навчальному середовищі. Володіє методами і прийомами аналізу мовних одиниць, порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності, сприяє опануванню учнями російської, англійської мов для вирішення комунікативних завдань у життєвих ситуаціях.

ПРУ 4. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури; розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками. Використовує гуманістичний потенціал рідної й

зарубіжної літератури для формування духовного світу учнів.

ПРУ 6. Володіє основами професійної культури та педагогічної майстерності, уміє використовувати професійні знання, уміння й навички для розв'язання практичних завдань, сприяє організації безпечного освітнього середовища, уміє застосовувати в обговоренні освітніх, соціальних і життєвих проблем методики усвідомленого та емпатичного слухання, ненасильницької та безконфліктної комунікації в освітньому процесі, здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

ПРУ 7. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності критично оцінювати достовірність, надійність інформації, вплив інформації на свідомість і розвиток учнів; використовувати відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси педагогічного спрямування для професійного розвитку та обміну педагогічним досвідом, створювати та наповнювати власне е-портфоліо; уникати небезпек в інформаційному просторі; забезпечувати захист і збереження персональних даних; аналізувати досвід роботи вчителів, моделювати елементи педагогічної діяльності.

ПРУ 8. Володіє методами і прийомами науково-дослідницької, проблемно-пошукової діяльності в мовно-літературній освіті, уміє здійснювати наукове дослідження й публічно презентувати отримані результати з урахуванням вимог академічної доброчесності.

ПРУ 9. Уміє моделювати навчальні ситуації, формувати в учнів уміння аналізувати, обґрунтовувати, доводити власну думку, ставити запитання, висувати власні припущення, розрізняти факти і здогади, узагальнювати інформацію; застосовувати технології розвитку в учнів критичного мислення для розуміння себе, своїх цінностей та потреб, здатності до осмислення власних рішень та їх наслідків, навичок рефлексії; розвивати в учнів здатність протистояти інформаційному тиску, усвідомлювати маніпуляції.

ПРУ 10. Уміє дотримуватися рекомендацій щодо тривалості та інтенсивності оздоровчо-рекреаційної рухової активності та принципів здорового способу життя.

Комунікація.

ПРК 1. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу, розуміє й цінує мультикультурність.

ПРК 2. Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

ПРК 3. Організовує педагогічну комунікацію суб'єктів освітнього процесу, ефективно співпрацює в команді в педагогічному колективі закладу освіти та інших професійних об'єднань.

Автономія і відповідальність.

ПРА 1. Усвідомлює значущість своєї професії, має сформовані ціннісні орієнтири, здатний аналізувати та вирішувати значущі світоглядні проблеми та приймати рішення, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві.

ПРА 3. Забезпечує сприятливий психологічний клімат у педагогічному та учнівському колективах, охорону життя й здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.

ПРА 4. Усвідомлює необхідність навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту кваліфікацію.

Загальні та фахові компетентності, які формуються у процесі вивчення дисципліни:

ІК. 01. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і

характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні й комунікаційні технології для виконання завдань у сфері професійної діяльності, зокрема, для пошуку, оброблення інформації з різних джерел (друкованих, цифрових).

ЗК 4. Здатність учитися протягом життя й оволодівати сучасними знаннями; розвивати свій інтелектуальний рівень, розширювати загальнокультурний світогляд на різних етапах професійного зростання.

ЗК 5. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, виконанні професійних завдань, реалізації педагогічних функцій в умовах мінливого освітнього середовища, прийнятті ефективних рішень у професійній діяльності, відповідально ставитись до обов'язків, мотивувати людей задля досягнення спільної мети.

ЗК 6. Здатність до генерування нових ідей (креативність), використання інновацій у професійній діяльності, виявлення та розв'язання проблем, ініціативність та підприємливість.

ЗК 7. Здатність цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві.

ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня на основі партнерських взаємин.

ЗК 9. Здатність до критичного, раціонального мислення, толерантності до різних ідей, нових точок зору і фактів дійсності, самооцінки, формулювання відповідної аргументації для розв'язання проблем, усвідомлення необхідності самоосвіти, фізичного вдосконалення, дотримання здорового способу життя з метою реалізації особистісного потенціалу й користі суспільству.

ЗК 11. Здатність працювати в команді та автономно. Здатність планувати власну діяльність, керувати часом, критично оцінювати, аналізувати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність формувати в учнів ключові та предметні компетентності та вміння відповідно до чинних нормативних освітніх документів.

ФК 2. Здатність до розуміння психолого-педагогічних особливостей, умов та чинників ефективної педагогічної діяльності, орієнтації в сучасних мовознавчих та літературознавчих, методичних концепціях, напрямках, підходах, їх аналізу, а також впровадження ефективних інформаційних технологій навчання.

ФК 3. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

ФК 4. Здатність моделювати зміст навчання та організувати освітній процес у закладах загальної середньої освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання, урахувати вікові та індивідуальні особливості учнів; організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології, забезпечувати формування соціально-психологічного клімату в учнівському та педагогічному колективах задля конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу

ФК 5. Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання російської й англійської мов, російської та

зарубіжної літератур на підставі передового вітчизняного й міжнародного досвіду, із урахуванням інтеграції навчальних предметів, методів, прийомів, форм, засобів, сучасних ефективних методик і технологій навчання, виховання та розвитку учнів (у тому числі й комп'ютерних), оцінювання та моніторингу навчальних досягнень.

ФК 6. Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині світового письменства в культурно-історичному, літературознавчому, мовознавчому контекстах, використовувати наочно-дидактичні матеріали, можливості художніх творів задля формування національної свідомості, морально-етичних якостей учнів, ціннісних орієнтирів у сучасному суспільстві.

ФК 7. Здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів, якісно реалізовувати види мовленнєвої діяльності (читання, аудіювання, говоріння, письмо) завдяки достатньому обсягові знань із фонетики, лексики, граматики, орфографії, пунктуації, стилістики й культури мовлення української, російської та іноземної мов. Володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів й підготовки творчих робіт; дотримуватися сучасних мовних норм з російської, англійської мов, використовувати різні форми й види комунікації в професійній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.

ФК 8. Здатність до організації самостійної роботи, спрямованої на опанування новими знаннями в галузі професійної діяльності; здійснювати власні дослідження в освітній діяльності проблемно-пошукового й творчого характеру, узагальнювати й оприлюднювати результати розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо).

ФК 9. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності, інтегрувати навчальну та дослідницько-пошукову діяльність, розвивати в учнів критичне мислення, креативні здібності, мотивацію пізнавальної діяльності.

ФК 10. Здатність до аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання російської, англійської мов, російської та зарубіжної літератур з урахуванням загальнонаціональних соціокультурних складників мовно-літературної освіти та культурно-мистецьких здобутків із метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі.

8. **Передумови (актуальні знання необхідні для опанування дисципліни)** Курси зарубіжної літератури та іноземних мов середньої школи.

9. Зміст дисципліни

№	Змістовні модулі та їхня структура	денна форма навчання						заочна форма навчання					
		загальна кількість лекцій	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість лекцій	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота				
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (4 СЕМЕСТР)													
Модуль 1.													

1.1	Концепція Нової української школи. Нові ролі і завдання вчителя зарубіжної літератури в контексті сучасних змін. Складники предметних компетентностей курсу «Методика викладання зарубіжної літератури». Методика літератури як наука і мистецтво: предмет, мета, принципи викладання.	12	2			3	7	2			5
1.2	Концепція літературної освіти в школах України. Змістові лінії літературного компоненту Державного стандарту: емоційно-ціннісна, літературознавча, культурологічна, компаративна Зміст освіти: аналіз варіантів навчальних програм з літератури та підручників. Творча лабораторія вчителя зарубіжної літератури	7	2	2		3	5				5
1.3	Сучасний урок зарубіжної літератури: типологія уроків, методи, прийоми, інноваційні технології (інтерактивні, технологія співтворчості, навчально-ігрова, медіа технології тощо)	5	2			3	5				5
1.4	Формування читацької компетентності школярів. Методика аналізу та інтерпретації творів різних жанрів(проза, поезія, драма).Шляхи аналізу художнього тексту 5-8та 9-11 класах	5		2		3	5				5
1.5	Компетентнісний підхід до аналізу поезії та прози. Методика роботи з текстом-оригіналом і текстом-перекладом на уроках зарубіжної літератури..	5		2		3	5				5
1.6	Формування культурологічної компетентності учнів при вивченні драми. Технологія аналізу та самоаналізу сучасного уроку літератури. Методичний портфоліо сучасного вчителя літератури	5	2			3	5				5
1.7	Компаративний аналіз на уроках літератури як засіб розвитку полікультурної компетентності й україноцетрованого підходу при вивченні зарубіжної літератури в школах України.	5	2			3	7		2		5
1.8	Технологія створення уроку зарубіжної літератури як уроку мистецтва. Використання взаємодії мистецтв при аналізі літературного тексту. Художньо-творчий розвиток особистості учня як ефективний шлях реалізації компетентнісного підходу на уроках літератури та в позаурочній діяльності.	5		2		3	5				5
Модуль 2.											

2.1	Упровадження дистанційної підтримки навчання літератури засобами ІТ-технологій.	5	2			3	5				5
2.2	Формування предметної компетентності учнів при вивченні теорії літератури у середніх та старших класах як важлива умова реалізації літературознавчої лінії Держаних стандартів мовно-літературної освіти школярів	5	2			3	7	2			5
2.3	Методика проведення сучасного мультимедійного уроку зарубіжної літератури. Методика підготовки презентації.	5		2		3	5				5
2.4	Формування креативної особистості на уроках літератури Художньо-творчий розвиток особистості учня як ефективний шлях реалізації компетентнісного підходу на уроках літератури та в позаурочній діяльності.	5		2		3	5				5
2.5	Формування інформаційно-цифрової компетентності учнів в процесі викладання зарубіжної літератури. Організація самостійної пізнавальної діяльності учнів на уроках світової літератури в умовах дистанційного навчання	5		2		3	7	2			5
2.6	Етнокультурний підхід при вивченні інонаціональних творів як ефективний шлях формування культурологічної компетентності учнів на уроках літератури та в позаурочний час.	13	2	2		9	7		2		5
2.7	Методика вивчення світового письменства крізь призму української культури.	5	2			3	5				5
2.8	Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів. Формувальне оцінювання. Самооцінювання	5		2		3	5				5
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ (АНГЛІЙСЬКА МОВА) (5 СЕМЕСТР)											
Модуль 3.											

3.1	Методика викладання англійської мови як наука, її зв'язок з іншими науками. Цілі навчання та завдання навчання англійській мові	13	2	2		9	14	2			12
3.2.	Лінгвістичний, психологічний, методологічний та соціокультурний компоненти змісту навчання англійської мови. Сучасні вимоги до кваліфікації вчителя іноземної мови.	15	4	2		9	14		2		12
3.3.	Принципи навчання в методиці викладання іноземних мов. Загальні дидактичні, методичні та сучасні принципи навчання іноземних мов.	17	4	4		9	14	2			12
3.4	Сучасні стратегії розвитку навичок письма учнів середніх класів в процесі навчання іноземної мови	15	2	4		9	16		2		14
Модуль 4.											
4.1	Сучасні технології навчання, їх диференціація. Особливості використання Інтерактивних методів навчання та Інтернет-технологій.	15	4	2		9	16	2	2		12
4.2	Тестова система контролю компетентності учнів в процесі навчання всім видам мовленнєвої діяльності (аудіюванню, говорінню, читанню, письму)	13	2	2		9	16	2			14
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ (РОСІЙСЬКА МОВА) (6 СЕМЕСТР)											
Модуль 5											
5.1	Предмет і завдання курсу «Методика викладання російської мови» у загальноосвітніх навчальних закладах.	10	2	2		6		2			2
5.2	Психолого-педагогічні засади навчання мови у школі. Теоретичні основи	8	2			6					6
5.3	Підручник та навчальні посібники з огляду функцій, структури та змісту	8	2	2		4			2		8
5.4	Методи та прийоми навчання російської мови	12	2	4		6		2			8
Модуль 6.											
6.1	Урок як організаційна форма навчальної роботи	8	2	2		4			2		8

6.2	Технологія уроків з російської мови. Методика написання конспектів	10	2	2		6		2			10
6.3	Методика вивчення основних питань шкільного курсу (графіки, фонетики, орфоєпії, лексики, фразеології, будови слова та словотвору, морфології, синтаксису та пунктуації, орфографії, розвитку зв'язного мовлення)	18	2	4		12		2	2		12
6.4	Система завдань на уроках російської мови. Основні помилки та робота над їх виправленням	12	2	2		8			2		8
6.5	Позакласна робота з російської мови в середній школі	4	2			2					10
	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	27 0	54	54		16 2	27 0	24	18		22 8

10. Список рекомендованої навчальної літератури.

Основна навчальна література

1. Shekhavtsova S. O. Subjectness Development of Future Teachers in the Course of Professional Training / S. O. Shekhavtsova. Problemy i perspektywy młodzieży we współczesnej Europie / Redakcja naukowa Agnieszka Próchniak, Anna Agnieszka Suchocka, Wydanie I.–Ślupsk–Bydgoszcz, 2018.–S. 41-50 (зарубіжне видання).
2. Shekhavtsova S. O. Organization of Distance Subject-Subject Interaction in the Course of Future English Philologists Training. Information Technologies and Learning Tools. Vol.71.. 2019. № 3. P. 236–247. (Електрон. вид.). URL :<https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/100>]. (WEB of SCIENCE).
3. Варзацька, Л. Типи інтегрованих уроків у системі компетентнісної мовної освіти. *Дивослово*. 2013. № 11. С. 2–9
4. Волошина Н. Й. Наукові основи методики літератури. Київ., 2002.
5. Гладчук, Г. Односкладне речення: бінарне модульне заняття в 11-му класі: культурологічна тема: «Моральні цінності як орієнтир життя». Українська мова та література. 2013. № 10, травень. С. 19–22.
6. Даниленко Л.І. Системи освітніх технологій : навч.-метод. комплекс з дисципліни / Л.І. Даниленко. Київ: Міленіум, 2003. 24 с.
7. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти ([Постанова Кабінету Міністрів України](#) від 23. 11. 2011 р. [№ 1392](#)). *Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України*. 2012. № 4–5. С. 3–56. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-п>.
8. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології. Київ, 2004.
9. Інноваційні технології навчання української мови і літератури. Тернопіль : Астон, 2005. 204 с.
10. Ісаєва О. О. Вивчення літератури в цифрову епоху: про реалії сьогодення і перспективи в майбутньому. *Всесвітня література в школах України*. 2016. № 1 (415).
11. Ісаєва О. О. Вивчення літератури під час гібридної війни. *Зарубіжна література*. 2017. № 21 (774).
12. Ісаєва О. О. Формування сучасного читача засобами медіаосвіти. *Всесвітня література в сучасній школі*. 2013. № 2.

13. Ісаєва О. О. Читацькоцентрична парадигма вивчення літератури в школі. *ШБЦ*. 2016. № 5.
14. Клименко Ж. В. Компаративний підхід до викладання літератури в школі. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2010. № 12.
15. Клименко Ж. В. Науково-методичний лекторій для вчителя світової літератури «Специфіка вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи»: Лекції 1–22. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2009. № 11; 2010 – №№ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10; 2011. №№ 1, 3, 4, 5, 11/12; *Всесвітня література в сучасній школі*. 2012. №№ 1, 5, 10; 2013. №№ 1, 2; *Всесвітня література в школах України*. 2014. № 7 – 8; 2015. №№ 3, 6, 12.
16. Клименко Ж. В. Формування компаративістської компетентності учнів у процесі вивчення світової літератури. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України* 2011. № 6. С. 12–16.
17. Клименко Ж. В. Шкільний курс «Зарубіжна література» як чинник формування української ідентичності учнів. *Актуальні проблеми професійної підготовки студентів-філологів до роботи в сучасному освітньому просторі*. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2017. Вип. I. С. 37–49.
18. Клименко Ж. В. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи: монографія. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2006. 340 с.
19. Ковбасенко Ю. І. Поглиблене вивчення літератури і новітні педагогічні вимірювання. *Вітчизняна філологія: теоретичні та методичні аспекти вивчення*. Вип. 5. 2015.
20. Концепція Нової української школи
URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednyaua-sch-2016/konceptciya.html>
21. Кочан Н.І., Захлюпана Н.М. Словник-довідник з методики викладання української мови. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002. 249 с.
22. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з мов національних меншин, що розміщені на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України (лист МОН України від 30.08.2013 № 1/9–592 «Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання російської мови та інших мов національних меншин для використання в загальноосвітніх навчальних закладах, де навчаються рідною мовою або вивчають її»). URL: www.mon.gov.ua
23. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з мов національних меншин, що розміщені на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України (лист МОН України від 30.08.2013 № 1/9–592 «Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання російської мови та інших мов національних меншин для використання в загальноосвітніх навчальних закладах, де навчаються рідною мовою або вивчають її») URL: www.mon.gov.ua
24. Кучерук О.А. Перспективні технології навчання в шкільному курсі української мови. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2007. 182 с.
25. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вип. 2-е, випр. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2002. 328 с.
26. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах. Київ: Слово, 2010. 432 с.
27. На сайті МОН України <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/elektronni-pidruchniki.html> та ІМЗО доступні посилання на електронні версії підручників для 5 та 9 класів за посиланням: <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/elektronni-versiji-pidruchnyiv-dlya-uchniv-9-h-klasiv/bolharska->

28. Наволокова Н. П. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій/ авт.-уклад. Н. П. Наволокова. Харків: Вид. група „Основа”, 2009. 176 с.
29. Недайнова Т.Б. Кокнова Т.А. Стратегія і тактика оформлення лінгвометодичного портфолію з педагогічної практики. Старобільськ: Вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2019. 160с
30. Недайнова Т.Б. Мистецтво викладання літератури в школі :Науково- навч. посібник для студентів і вчителів літератури.-2-е вид., доп і випр.Київ: Ленвіт, 2008. 127с
31. Недайнова Т.Б. Технологічна модель уроку зарубіжної літератури як уроку мистецтва. *Current Trends in Professional in the Foreing Languages and the Foreing Literature\ Sc.ed.S.O. Shekhavtsova.Monograph compiled de the Faculty of Foreig Languages of State Institution Lugansk Taras Shevchenko National University dedicated to the 100-th anniversary of Taras Chevchenko LNU* Tallin: Teadmus,2021.С.231–270.
32. Недайнова Т. Б. Чи охопила криза літературну освіту школярів? *Education and Pedagogical Sciences*.2013. № 4 (159). С. 5–10
33. Недайнова Т.Б., Шаймуратов З. Курс лекцій по методике преподавания литературы в школе (для туркменских студентов специальности «Русский, английский язык и литература»): учебно-методическое пособие для студентов-филологов (на русском и туркменском языках). Луганск: Изд-во ГУ «ЛНУ имени Тараса Шевченко». 2014. 323 с
34. Николаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Ленвіт, 2008. 285 с.
35. Ніколенко О. М. Компетентнісний підхід до викладання зарубіжної літератури. *Зарубіжна література*. 2016. № 6.С. 4 – 9.
36. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: учеб. пособие для студентов пед. вузов и системы повышения квалиф. пед. Кадров. Москва: Академия, 2005. 227 с.
37. Освітні технології : навч.-метод. посібник [О.М. Пехота, А.З. Піктенко, О.М. Любарська та ін.] ; за ред. О.М. Пехоти. Київ: А.С.К., 2004. 256 с.
38. Педагогічні технології : теорія та практика : [навч.-метод. посібник] / [за ред. проф. М.В. Гриньової]. Полтава : АСМІ, 2006. 230 с.
39. Перспективні педагогічні технології в шкільній освіті : Навчальний посібник / За заг. ред.. С.П. Бондар. Рівне : Редакційно-видавничий центр «Геніс» Міжнародного університету «РЕГІ» ім. академіка С. Дем'янчука, 2003. 560 с.
40. Підласий І. П. Практична педагогіка або три технології: інтерактивний підручник [для педагогів ринкової системи освіти]. Київ: Вид. дім „Слово”, 2004. 616 с.
41. Портфолію педагога/ Уклад. І. Т. Соколянська. Харків: Вид. група „Основа”, 2013. 224 с.
42. Російська мова 10 - 11 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання (початок вивчення з 5 класу. Для курсу 5-11 класи). Рівень стандарту (затверджено наказом МОН від 14.07.2016 р. № 826):
43. Російська мова 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням російською мовою, 2017р. URL: <http://mon.gov.ua/content/ros-mova-dlya-znz-z-navchannyam-ros-movoyu-5-9-kl-2017.pdf>
44. Російська мова 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою (початок вивчення з 5 класу), 2017р. URL: [http://mon.gov.ua/content/ros-mova-\(pochatok-navchannya-z-5-klasu\)-5-9-dlya-ukr-shkil.pdf](http://mon.gov.ua/content/ros-mova-(pochatok-navchannya-z-5-klasu)-5-9-dlya-ukr-shkil.pdf)
45. Сиротинко Г.О. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. Харків: Видав. гр. «Основа», 2003. 78 с.

46. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : Науково-методичний посібник / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко ; За ред. О.І. Пометун. Київ: А.С.К., 2004. 192 с.
47. Теория и практика обучения русскому языку : Учебн. пособие для студ. высш. пед. учеб. Заведений. Москва: Издательский центр «Академия», 2007. 320 с.
48. Шатова Е.Г. Уроки русского языка в современной школе : типы, структура, методика. – М. : Дрофа, 2007. – 264 с.
49. Шехавцова С. О. Суб'єктність у педагогічному аспекті: теорія і практика : монографія; Держ. закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”. Полтава: ВНЗ Укоопспілки „Полтавський університет економіки і торгівлі” (ПУЕТ), 2016. 414 с.
50. Шехавцова С. О. Науково-методичний супровід у контексті формування суб'єктності майбутніх учителів/ Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : зб. наук. пр. : Наук. зап. Рівнен. держ. гум. ун-ту. Вип. 12(55). Ч. 1. Рівне: РДГУ, 2015. С. 469–476.
51. Шехавцова С. О. Педагогічні умови формування суб'єктності студентів педагогічних спеціальностей в процесі фахової підготовки. Наук. вісн. Донбасу. 2014. №4(28). (Електрон. вид.). URL: <http://nvd.luguniv.edu.ua>
52. Шехавцова С. О. Структура педагогічної діяльності в професійній підготовці студентів університету. Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Сер. „Педагогіка. Соціальна робота”. 2014. Вип. 34. С. 213–216.
53. Шехавцова С.О. Оновлення змісту фахової підготовки майбутніх учителів у контексті формування суб'єктності. Education and Pedagogical Sciences. Освіта та педагогічна наука. №2 (167). 2017. С. 7–84.
54. Шехавцова С. О. Застосування технології тренінгу особистісних змін у процесі формування суб'єктності студентів/ Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. Вип. 41. Кб]d-Вінниця: ТОВ фірма „Планер”, 2015. С. 490–494.
55. Шехавцова С. О. Особливості стимулювання студентів до набуття суб'єктності в ході педагогічної практики. Наука і освіта : наук.-практ. журн. ПНЦ НАПН України. –О., 2014. №7/СХХІV. С. 191–194. (WEB of SCIENCE)
56. Шехавцова С. О. Педагогічні основи викладання іноземних мов: сучасні тенденції: монографія; Держ. закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”. Луганськ: ТОВ „Віртуальна реальність”, 2014. 288 с.
57. Шехавцова С.О. Subjectness Development in Future Foreign Languages Teachers in The Context of Scientific-Methodological Support. Наука і освіта. 2018. № 4. С.123–128. (WEB of SCIENCE)
58. Штейнбук Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури в школі: Навчальний посібник. Київ, 2007.

Додаткова навчальна література

1. Кочан Н.І., Захлюпана Н.М. Словник-довідник з методики викладання української мови. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002. 249 с.
2. Львов М.Р. Словарь-справочник по методике русского языка. Москва: РОСТСКРИН, 1997. 429 с.
3. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / Колектив авторів за редакцією М.І. Пентилюк : М.І. Пентилюк, С.О. Караман, О.В. Караман, О.М. Горюшкіна, З.П. Бакум, М.М. Барахтян, І.В. Гайдаєнко, А.Г. Галетова, Т.В. Коршун, А.В. Нікітіна, Т.Г. Окунович, О.М. Решетилова. Київ: Ленвіт, 2004. 400с.
4. Педагогическое речеведение : Словарь-справочник Москва: Флинта, 2004. 497 с.
5. Словник-довідник з української лінгводидактики. Київ: Ленвіт, 2003. 149с.

6. Технологія сучасного уроку рідної мови / Н.Б. Голуб, Л.М. Дяченко, Н.М. Остапенко, В.В. Шляхова Черкаси : Відлуння, 1999. 128 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотеки університету та міста, репозиторій.
2. Інтернет ресурси: навчальні сайти.
3. Електронні бібліотеки.
4. Електронні літературознавчі словники.

11. Технології викладання та атестації.

Діяльність студента:

- читання текстів художньої літератури;
- опанування теоретичного матеріалу;
- виголошення доповіді на практичному занятті;
- участь у дискусії на практичному занятті;
- самостійне конспектування першоджерел та їх аналіз;
- перегляд навчальних фільмів, в яких розкриваються основні ознаки літературних епох та особливості творчості окремих авторів; екранізацій творів, фрагментів фільмів тощо.
- написання кейсів.

Поточний контроль:

письмова робота за кожним модулем, дві письмові модульні контрольні роботи на семестр.

Форма семестрового контролю:

4 семестр – ЕКЗ, 5 семестр – ЗАЛК, 6 семестр – ЕКЗ.

12. Критерії оцінювання (у %).

Кількість відсотків	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти
90 - 100	Вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших здобувачів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань.
83 - 89	Вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці.
75 - 82	Недостатньо повно засвоює навчальний матеріал, намагається застосовувати знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці.
63 - 74	Володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знайомий з основними поняттями навчального матеріалу.

50 - 62	Частково володіє навчальним матеріалом, не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації має елементарні нестійкі навички виконання завдання
20-49	Має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки.
1 - 19	Не володіє навчальним матеріалом.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на практичних заняттях (поточний контроль)

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 Балів	Здобувач вищої освіти у повному обсязі викладає вивчений матеріал, дає правильні визначення понять, вільно послуговується науковою та професійно-спрямованою термінологією, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтувати свої судження, застосувати знання практично, навести свої приклади, опрацював різні джерела інформації і творчо використав їх при відповіді, виявляє здатність до оригінальних рішень, та вміння аргументовано висловлювати свою точку зору.
4 Бали	Здобувач добре знає теоретичний та практичний матеріал, дає визначення понять, може обґрунтувати свої судження, може систематизувати набуті знання, володіє матеріалом при вирішенні практичних професійно-зорієнтованих завдань. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки
3 бали	Здобувач відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, орієнтується у закономірностях\рівнях\положеннях. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки. Викладення матеріалу не в повному обсязі, неглибоке володіння теоретичним та практичним матеріалом без аргументації своїх висновків, без наведення своїх прикладів
2 Бали	Здобувач достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань. Значна кількість помилок.
1 Бал	Здобувач не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 Балів	Здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань

Критерії оцінювання самостійної роботи (поточний контроль).

Самостійна робота передбачає виконання блоків самостійних практичних або теоретичних завдань.

Виконання одного блоку самостійних практичних завдань (оцінюється за 5-бальною шкалою), і на основі середнього арифметичного (кількість блоків 4) здійснюється виведення остаточної оцінки за самостійну роботу у відсотках. Загальна кількість

відсотків за самосійну роботу – 20%. Оцінювання окремого блоку самостійних практичних завдань:

5 балів Завдання повністю виконані без будь яких помилок.

4 бали Завдання повністю виконані але з незначними помилками.

3 бали Завдання виконані не повністю і з помилками.

2 балів Завдання виконані не повністю і зі значними помилками.

1 бал Завдання виконані з суттєвими помилками.

0 балів Завдання не виконані.

Критерії оцінювання за письмову модульну контрольну роботу в межах від «0» до «20» відсотків за такими критеріями:

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 (16-20%)	Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, наводить приклади, вільно послуговується науковою та професійною термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки
4 (10-14%)	Оцінюється робота здобувача, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, наводить приклади, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки
4 (5-9 %)	Оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, припускається суттєвих неточностей та помилок
2 (0-4 %)	Оцінюється робота здобувача, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання тем, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань

Розподіл балів

Критерії оцінювання (у %).

Семестрову рейтингову оцінку розраховують, виходячи з критеріїв:

- письмові модульні контрольні роботи – 40%;
- результати роботи на практичних заняттях – 40%;
- самостійна робота – 20%.

Шкала оцінювання: національна та ECTS (для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
83 – 89	B	добре
75 – 82	C	
63 – 74	D	задовільно
50 – 62	E	
20–49	FX	незадовільно з можливістю повторного

		складання
1 – 19	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю.

Вивчення навчальної дисципліни завершується заліком, який виставляється на основі всіх виконаних здобувачем вищої освіти видів робіт, зазначених у робочій програмі навчальної дисципліни.

Засоби діагностики результатів навчання

Відповідно до ОПП при оцінюванні результатів навчання з дисципліни застосовується накопичувальна бально-рейтингов система, що передбачає оцінювання якості виконання здобувачами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального навантаження з освітньої програми шляхом поточного контролю та підсумкового контролю (екзамен\залік).

Засоби діагностики результатів навчання для поточного контролю

У межах поточного контролю засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни є усні та письмові відповіді здобувачів та виконання завдань на практичних\семінарських заняттях, поточні тестові (письмові) роботи (відкриті та закриті тести), виконання практичної самостійної роботи.

Виставлення семестрової оцінки за освітнім компонентом регламентується п. 3.8 Положення про організацію освітнього процесу в ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/poloj_organiz_osv_protov_nov2020.pdf).

У разі, якщо здобувач вищої освіти вважає оцінку за екзамен або залік необ'єктивною, він може подати звернення про оскарження результатів оцінювання відповідно до процедури

http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/2_10_protov_zabezp_yakist_osvita_2020.pdf.

Перескладання освітнього компонента відбувається за процедурою: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/2_2_protov_zabezp_yakist_osvita.pdf.

Проведення факультативних занять для повторного оцінювання освітнього компонента відбувається за процедурою: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/2_3_protov_zabezp_yakist_osvita_2020.pdf.

13. Мови викладання.

Українська, російська, англійська.